

Greenpeace Akdeniz Genel Direktörü Dr. Uygur Özesmi, “*Günümüzde var olup da çevreci olmamak imkansız. Ama insanlar direniyor. Niye? Korktukları için, gördüklerinden umutsuzluğa kapılacakları için, geleceklerinin olmadığını gördükleri için*” diyor.

Greenpeace’in sancak gemisi ‘**Rainbow Warrior - Gökkuşuğu Savaşçısı**’ İstanbul’daydı. NTVMSNBC Greenpeace Akdeniz Genel Direktörü Dr. Uygur Özesmi ile çevre kampanyaları üzerine konuştu.

Kaç yıldır çevre dostusunuz?

25 yıldır çevre hareketinin içindeyim. Eğitimim de bu yönde olmuştu zaten. Orta Doğu Teknik Üniversitesi Jeoloji Mühendisliği’nden mezun olduktan sonra, ODTÜ’de hidrojeoloji konusunda bir yıl asistanlık ve master çalışmaları yaptım. Daha sonra Amerika Birleşik Devletleri’nde Çevre Bilimleri konusunda Ohio State Üniversitesi’nde yüksek lisansımı tamamladım. Minnesota Üniversitesi’nde Koruma Biyolojisi, Kalkınma ve Sosyal Değişim konularında doktoramı aldıktan sonra, aynı üniversitede dersler verdim.

Bir süre TEMA Vakfı Genel Müdürü olarak görev yaptıktan sonra mart ayından beri Greenpeace Akdeniz Genel Direktörü olarak çalışıyorum. **Çevre Suçlarını Yeşile Boyayıp**

Gizleyenler Var

Çevreyle ilgili konular çok sık gündeme geliyor ama öte yandan da endişeler hergün artıyor. Bu bir çelişki mi, bu durumu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Çevre suçlarını işlerken bunun arkasına saklanamak, bunları yeşile boyama son derece sık görülen bir kaytarma mekanizması. Tabii biz bunlara aldanmıyoruz. Zaten bu nedenle sözüne

güvenilir, doğruyu gösteren sivil toplum örgütleri var ve onların sesi çıkıyor. Bakın şu anda Greenpeace hangi elektronik aletlerin, hangi cep telefonlarının, hangi bilgisayarların gerçekten toksit maddelerden arındırılıp arındırılmadığını bağımsız laboratuvarlarda ve kendi laboratuvarlarında test ettirerek ortaya koyuyor ve sonuçları topluma sunuyor. Şu anda bu şirketler bizim sıralamamızda üst sıralara çıkabilmek için toksitlerden kurtulmak yönünde çaba göstermeye başladılar. Ancak üzülerek söylüyorum, on üzerinden beşin üzerine çıkabilen yok. Bizim beklediğimiz sadece birinci gelmeleri değil, bir alana kıyasla beş almak marifet değil, önemli olan çıkıp on almak. İşte bu yüzden sivil toplum örgütleri var, işte bu yüzden Greenpeace gibi sözüne güvenilir, geçmişiyile ve yaptıklarıyla topluma referans olan sivil toplum örgütleri var, onları dinlemek gerekiyor.

Bizi İçine Çeken Bir Havuzda Gibiyiz Türkiye'deki durumu kısaca değerlendirir misiniz?

Dünyanın bu gidişiyile bu konuda bir bilinçlenme ve toplumsal bir dönüşümün olmamasına imkan yok. Bakın bugün karbon salımlarına yasal hedefler ve zorlayıcı kanunlar ortaya koyan devletler var. Türkiye bunlardan şu ana kadar kaytardı ama artık Türkiye de kaytaramıyor. Biliyorsunuz en son Kyoto protokolüne biz de imza attık, 2012'den sonra biz de sorumluluk alacağız, biz de yasal yükümlülükler altına gireceğiz.

Sokaktaki Adamın Desteği Gerekli Gelecek için umutlu musunuz?

Toplum bir kum havuzuna düştüğünün ve battığının farkında. Onun için bir halata tutunup, kendini dışarı çekmek için çaba gösteriyor. Bütün mesele şu; bunu başarabilecek mi? Bu kum havuzundan bizi dibe çeken bu havuzdan kurtulmak için gereken tedbirleri, gereken önlemleri alacak mıyız? İnsanlık olarak bütün mesele bu, Greenpeace olarak biz güçlü bir biçimde bastırıyoruz. Diyoruz ki biz kömürden kurtul, iklimi kurtar. Diyoruz ki nükleere hayır, rüzgar güneş bana yeter. Diyoruz ki enerji devrimini gerçekleştirip, hakikaten 2050'ye kadar dünyayı tehlikeli iklim değişikliği eşiğinden döndürebilecek güce toplum olarak, insanlık olarak sahibiz. Şimdi hareket edelim diyoruz ve bunun için bastırıyoruz. Başarılı olup olamamızsa sokaktaki insanın desteğine ve o insanların hakikaten bütün politikacılara gerekli olan baskıyı yapmasına, toplumsal dönüşüm için hem evde hem sokakta örgütlü bir biçimde direniş göstermesiyle mümkün.

Herkes Çevreci Olmak Zorunda

Çevreyle ilgili duyarlılıklar gittikçe artıyor, bir anlamda herkes çevreci oldu diyebiliriz. Siz çevreciliği nasıl tanımlıyorsunuz?

Günümüzde var olup da çevreci olmamak imkansız. Çünkü 1980'den beri dünyanın kendini yenileme kapasitesinin üzerinde doğaya zarar veriyoruz insan olarak. Yine şu anda dünya karasal eko sisteminin ürettiklerinin yüzde 60'ından daha fazlasını insan kullanıyor. Yani diğer canlıların hepsine yalnızca yüzde 40'ını bırakıyoruz. Böyle bir gezegende yaşayıp da yerkürenin bir elma gibi çürüdüğünü, gitgide yok olduğunu görmemek imkansız. Şayet insanlar bunu görmüyorlarsa bir yadsıma halindeler, bir körlük içerisinde. Bunu görmemekte direniyorlar. Niye direniyorlar diye sorarsak, belki de bunu gördüklerinden korktukları içindir, belki de bunu gördükleri zaman umutsuzluğa kapıldıkları içindir ya da bunu gördükleri zaman bir geleceklere olmadığını gördükleri içindir. Halbuki bunu görüp de tepki verenler de var. İşte bunlar bizim 'çevreci' dediğimiz insanlar. Bunlar gözleri açık bir farkındalık içinde oldukları için diyorlar ki bu konuda bir şeyler yapılması gerekli. Biz bunun böyle olmasını kabullenemeyiz, biz geleceğimizin

olmamasını kabullenemeyiz, biz insanlığın doğaya bu kadar çok zarar vermesini kabullenemeyiz diye düşünen insanlar. İşte bunlar da ellerinden ne gelirse yapıyorlar.

Kimisi var ki evinde ve yaşam tarzında tevazu sahibi... Tüketimini kısarak, çevreye duyarlı şeyleri kullanarak, organik gıda tüketerek, pamuklu giysiler giyerek, sera gazı salınımı yapmamak için toplu taşımaya binerek, evde termostatlarını bir derece daha aza indirip yüzde 6 elektrik tasarrufu veya enerji tasarrufu yaparak çevreyi koruyorlar. Onlar da çevreci. Bir de bunun dışında aktif olarak, Greenpeace gibi sivil toplum örgütlerinin içerisinde yer alarak, gönüllülük yapan insanlar var. Bunlar da diğer farkında olmayan insanlara umut, cesaret verip görmeleri için çalışan insanlar. Bu mesajı yayan insanlar; "bakın siz de bir şeyler yapabilirsiniz, bu hareketin bir parçası olabilirsiniz" diyen insanlar. Yine küçük projelerle bu dönüşümün, bu farklılığın mümkün olabileceğinin göstermek için gönüllülük yapan insanlar var.

Bunun yanında bir de daha ciddi olarak bu işe artık asabı bozulan diyelim, bu işe kızan insanlar var. Bunlar da buna karşı koyan insanlar, direniş gösteren insanlar. Bunların bir kısmı Greenpeace eylemcileri. Onlar şiddetsiz, başkalarına zarar vermeden doğrudan eylemlerle yanlışlara, çevre suçlarına dur diyorlar. Çıkıp sen bunu yapamazsın, insanlık adına ben buna tanığım diyorlar. Bunun sonucunda çok enteresan bir şey oluyor. Onlar tanıklık ettikleri anda birden o mesaj her tarafa yayılmaya başlıyor. Ve o çevre suçluları ya da o çevre suçlarını yapanlar insanlık adına utanıp veya gelen kamusal, toplumsal baskıdan dolayı bunu yapamaz hale geliyorlar. İşte bu şiddetsiz doğrudan eylemlere katılarak direniş gösteren insanlar tarafından gerçekleştiriliyor. Bunlar sadece Greenpeace'te mi var, hayır. Bütün hayatında bu tip çevre suçlarına tanıklık edip direniş gösteren binlerce insan olduğunu, aramızda kendilerini ortaya koymayan sessiz kahramanlar olduğunu, bunların toplum içerisinde yayıldığını düşünüyorum. Tabii ki bu toplumsal dönüşümü gerçekleştirmek için örgütlenen insanlar var. Bunlar da Greenpeace gibi sivil toplum kuruluşları kurarak hem bilinçlenme, hem dur deme ama onun yanında da doğru çözümleri yani alınması gereken doğru politikaları gösterenler. İşte bu yelpaze içerisinde çevrecilik ele alınabilir. Ama ben çevrecilik kapsamı içerisinde, onlar çevreci diyerek bunun özneleştirilmesine son derece karşıyım. Çünkü bugün herkes çevrecidir. Çevreci olmak zorundadır. Çünkü bunları görmezden gelirse, biz kendi kendimizi aldatırsak ilerlediğimiz geleceğe mahkum oluruz. Bir gerçek var önümüzde o gerçek de bu gezegende insanın geleceğinin, bizim çocuklarımızın geleceğinin olmadığı bir dünya veya insanlığın çok büyük acılar çekeceği, çok yakın bir gelecek.

<http://www.arkitera.com/h34556-insanlar-neden-cevreci-olmamakta-direniyor-.html>